

Familiarizarea cu valorile Occidentului și pătrunderea lor în adâncime au fost posibile pentru că, la fel ca pașoptiștii cu un secol mai devreme, provenea din moșierimea cultivată, crescută cu cartea în mână, cu respect pentru demnitate, politețe și discreție. De-abia acum ne putem da seama ce rol important a jucat Alex. Brătășanu prin transmiterea valorilor culturii adevărate generațiilor de regizori și scenografi cărora le-a fost profesor, cărora le-a scurtat și netezit drumul, asigurând continuitatea, puntea între două lumi.

Ion TRUICĂ

Profesorul

Trecerea timpului a așezat și limpezit învățăturile Maestrului către tinerii săi învățăcei. Mereu pierdut în lumea gândurilor, visând modalități neobișnuite de organizare a spațiului, ritmuri expresive ale formelor scenice, Profesorul nostru părea coborât din alte sfere. Într-adevăr, așa era. Făcuse temeinice studii la Paris cu personalități remarcabile.

O primă întrebare – aparent simplă – elementară pe care ne-a pus-o Maestrul în prima oră de curs a fost aceasta: – Iubiți teatrul? Fiecare dintre studenții săi am încercat să-i argumentăm opțiunea noastră, să găsim explicații pentru prezența noastră în Secția de scenografie.

– Trebuie să iubiți teatrul foarte mult, cu devotament, cu dăruire, cu patimă.

Pentru Alexandru Brătășanu primul pas spre decor îl constituia citirea adecvată a textului și a subtextului dramatic. De aici pornea totul. Ne sfătuia cum să descoperim soluția scenografică în text, nu în indicațiile autorului. O altă etapă o constituia imaginarea personajelor, cu biografia, caracterul și relațiile lor. Apoi, urma să înceapă organizarea spațiului, ca joc de forme, volume, planuri, concretizat în desene și în machetă. Ne spunea să nu ne mulțumim cu primele schițe, ci să căutăm neobosit soluția cea mai expresivă. Pentru a ne apropia de epoca și stilul în care se desfășura acțiunea dramatică, pentru o bună documentare, studiul în bibliotecă îl considera obligatoriu. Insista asupra exercițiilor grafice, realizate zilnic, pentru a ajunge la expresivitate în desen și culoare. Căutările noastre trebuiau să se îndrepte spre simplitate și sinteză. Accentul trebuia pus pe convenția teatrală, iar perioada de naturalism, de ilustrativism, care marcase deceniul șase, urma să rămână o amintire. Pentru fiecare decor se urmărea funcționalitatea dramatică, o circulație semnificativă a actorilor.

Cu o nemărginită răbdare, analiza lucrările fiecărui student și îi făcea corectura atunci când era cazul, raportând fiecare formă de decor la scara umană, dimensionând ușile, ferestrele, scările, mobilierul și obiectele scenice în raport cu proporțiile omului. Unul dintre cei mai importanți scenografi români, Mihai Mădescu, a fost elevul său. Acum câteva luni ne-am întâlnit și mi-a arătat ruleta: „Niciodată nu mă despart de ea. Măsor tot ce mi se pare interesant și îmi fac însemnări care îmi slujesc în viitoarele spectacole“.

Maestrul Brătășanu ne invita la repetiții și la spectacolele sale. Ambianța scenografică se năștea sub ochii noștri, de la primele practicabile improvizate până la decorul finit.

Un lucru mai puțin cunoscut sau uitat de mulți, Alexandru Brătășanu panotase câteva saloane de artă la Paris și învățase arta de a organiza expresiv o suprafață cu multe exponate de diferite dimensiuni. Una dintre temele noastre studențești de început a fost organizarea unui spațiu expozițional. După mulți ani mă întreb: nu este cumva decorul arta de a panota, de a organiza expresiv, funcțional, semnificativ spațiul scenografic?

Un Crăciun al profesorului Alexandru Brătășanu cu Adina Nanu și studenții Miruna și Radu Boruzescu înconjurați de colegii lor